

Галина Покровська,

голов. бібліограф відділу технологій електронної обробки інформації НЮБ
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

РЕГІОНАЛЬНІ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ БІБЛОТЕЧНОГО АНАЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті йдеться про значення використання регіональних інтернет-ресурсів України інформаційними підрозділами бібліотек при створенні тематичних інформаційних баз для аналітичного дослідження.

Ключові слова: регіональні інтернет-ресурси, база даних, аналітичне дослідження.

Загальний доступ до Інтернету кардинально розширив можливості використання інформаційних ресурсів, проте інформаційна насиченість кіберпростору створює певні труднощі в ефективному пошуку потрібної інформації. Відповідно до даних веб-моніторингової компанії Netcraft, станом на 1 січня 2014 р. в Інтернеті функціонують 861 379 152 сайти та персональні блоги. Порівняно з минулим роком загальна кількість сайтів, що ввійшли до структури глобальної мережі, значно збільшилася; ще на початку 2013 р. кількість унікальних інтернет-адрес (URL) становила близько 630 млн, тоді як у 2014 р. їх уже 861 млн (+ 37 %).

Інформаційно-аналітичні підрозділи бібліотек, які в сучасних умовах активно використовують інформацію інтернет-ресурсів, за результатами своєї щоденної роботи створюють бази тематичних даних, які надалі опрацьовуються в процесі підготовки інформаційно-аналітичної продукції, що спрямована на задоволення інформаційних потреб користувачів. Враховуючи, що зворотним боком процесу глобалізації є регіоналізація, актуальності набуває формування інформаційних баз даних, сформованих на основі використання регіональних інтернет-ресурсів. Такі бази даних можуть і мають використовуватися в процесі підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів регіональної тематики.

Проблемам діяльності регіональних медіа присвячено ряд досліджень, зокрема І. Марушкіної [1], І. Терещенко [2], А. Левченко [3]. Цими фахівцями аналізувалися типи регіональних інтернет-видань, сучасні

проблеми, що постають перед ними. Раніше автором також частково досліджувалася ця тема [4].

Метою цієї статті є визначення ролі електронних вітчизняних регіональних мас-медіа для більш повного аналізу фахівцями аналітичних підрозділів бібліотек політичного, економічного, соціального становища в країні.

Значення регіональних ЗМІ постійно зростає, оскільки, за даними фахівців, зокрема керівника Центру досліджень «РІА “Новости”» О. Слинько, головною ареною конкуренції новинної інформації серед аудиторії у світі найближчим часом стануть регіони [5]. За висновком експерта, ця категорія видань може стати значним резервом для наповнення вітчизняного інформаційного простору.

У системі регіональних електронних видань присутні всі їхні види та типи – державні, партійні, галузеві, молодіжні; щоденні, щотижневі тощо. Органи виконавчої влади кожного регіону від обласного до селищного рівня мають свої сайти з оперативною новинною інформацією. Наприклад, у Дніпропетровській області маємо можливість відслідковувати новинну інформацію на сайтах обласної ради (<http://www.adm.dp.ua>), міськради (<http://meria.dp.ua>), міст Павлограда (<http://pavlonews.info>), Кривого Рогу (www.0564.ua) тощо.

Одним з найважливіших джерел інформації в регіонах є офіційні сайти органів виконавчої влади, зокрема облдержадміністрацій, які оперативно інформують про події в області з позицій офіційної влади. Серед представленої на таких ресурсах інформації – повідомлення про заходи щодо виконання державних програм, досягнення та проблеми в економіці області, взаємовідносини влади з бізнесом, реагування на надзвичайні ситуації в регіоні, повідомлення стосовно допомоги найбільш вразливим категоріям суспільства, святкування загальнонаціональних свят тощо. Подаються на офіційних сайтах також і матеріали стосовно міжнародних контактів, наукових здобутків області, розвитку спорту, культури тощо.

Мають свої сайти й 90 % підприємств України. За результатами опитування, українські підприємства використовують Інтернет, в основному, з метою реклами та налагодження виробничого партнерства, а також інформування про свою діяльність. За даними дослідження «Вплив Інтернету на економіку України», проведеного компанією GfK, серед вітчизняних підприємств мають сайт 62 %, розміщують інформацію в онлайн-довідниках 49 %, розміщують рекламу в Інтернеті 34 % [6].

Партійні ЗМІ українських політичних партій також мають розгалужену регіональну систему електронних видань у національному

інформаційному просторі. При цьому регіональні новинні сайти стають привабливим об'єктом для інвесторів. На думку генерального директора Інституту пріоритетних регіональних проєктів М. Миронова, можна говорити про появу перспективного ринкового сегмента. Ринок регіональних інтернет-ЗМІ поки ще слабо опанований, тому відкриває широкі можливості для потенційних інвесторів. При цьому найбільші економічні вигоди обіцяють вкладення в так звані нові, «універсальні» інтернет-ЗМІ, які поєднують загальнонаціональну та регіональну інформацію [7].

Аналіз регіональних інтернет-ресурсів допомагає сформуванню цілісного уявлення стосовно специфіки та тенденцій розвитку економічного, політичного та соціального становища в країні. Зокрема, що стосується економіки, то, як відомо, її структура має чіткий регіональний характер, виражену регіональну специфіку. У цьому контексті важливим джерелом досліджень економічної тематики є інформація «з перших рук», тобто від виробників, яка представлена регіональними інтернет-ресурсами.

Інформаційне наповнення регіональних інтернет-ресурсів дає змогу сформуванню уявлення й про специфіку розвитку там політичної ситуації, кількісний аналіз публікацій стає підґрунтям для висновків щодо активізації в регіоні тієї чи іншої політичної сили, зростання (або зниження) популярності того чи іншого політика тощо.

Останнє важливо, зокрема, для аналізу передвиборної ситуації, а саме для визначення рівня електоральної підтримки, який отримають певні кандидати в різних регіонах, і в контексті складання прогнозів результатів виборів. У травні 2014 р. напередодні виборів Президента України саме за допомогою інтернет-ресурсів з регіонів відслідковувалися розбіжності в передвиборних симпатіях населення різних областей та міст. Про значення дослідження функціонування регіональних ЗМІ в контексті виборчого процесу опосередковано говорить, наприклад, проведення наприкінці квітня 2014 р. у Чернігові першого семінару під егідою проєкту «Регіональні ЗМІ в Україні для вільних та справедливих виборів», на якому розглядалися питання значущості чесності виборчого процесу, проблеми, пов'язані з його підтриманням, і механізми захисту [8].

Що стосується якості роботи регіональних офіційних інтернет-ресурсів, то, за даними Міжнародного конгресу з розвитку інформаційно-комунікативних технологій, який відбувся в жовтні 2013 р. у Києві, найкращим в Україні визнано сайт Вінницької міської ради [9].

Що ж до неофіційних регіональних видань, то значна їхня кількість розміщує передруки з центральних ЗМІ, місцевих владних сайтів,

а також невеликий відсоток замовлених матеріалів, так званої «джинси». Зокрема, за даними проведеного з 3 по 9 березня 2014 р. Українським освітнім центром реформ моніторингу регіональної преси та онлайн-ЗМІ за січень – лютий 2014 р. (загалом було проаналізовано 655 матеріалів друкованих видань і 257 публікацій новинних сайтів), «у березні 2014 р. (напередодні виборів) кількість матеріалів із ознаками політичної та комерційної замовності зменшилася порівняно з січнем на 4 %. Регіональні медіа розмістили 10,9 % матеріалів із ознаками замовності, з них 7,3 % – політичного характеру й 3,7 % комерційного. Найбільш виважену та збалансовану інформацію про події в Україні, й зокрема в Криму, які шокували суспільство, у березні надавали журналісти видань «Данкор» (Суми); «Донбасс»; «Вінничина»; «Голос Крима», «Слобідський край»» [10].

На думку О. Бровко, директора Асоціації незалежних регіональних видавців України, «важко стояти осторонь, коли країну розривають на частини іноземні закланці, неможливо просто інформувати читачів про останні тривожні новини, не впливаючи на хід подій. Регіональні медіа можуть впливати на єдність країни, місцеві газети та портали можуть бути корисними для об'єднання населення. Тому члени асоціації визначили для себе, що всі разом братимуть активну участь у соціальних кампаніях, які ілюструють підтримку української армії, посилюють ідею цілісності України. Ось так ідеї кампаній “Допоможи армії” та “Єдина країна” з'являються і на сторінках газет більшості областей України» [11].

Сучасні бібліотеки є активними учасниками в суспільно-політичних процесах. І в такий непростий для країни час не можуть стояти осторонь. Їхні аналітичні підрозділи (зокрема, СІАЗ НБУВ), щоденно працюючи з електронними джерелами інформації, відстежують найактуальніші публікації в регіональних інтернет-джерелах і створюють оперативні бази даних. На основі зібраних матеріалів працівниками СІАЗу випускаються нові актуальні збірники матеріалів для органів державної влади, зокрема «Потенційно негативна інформація», з метою донести наявну негативну інформацію, щоб передбачити та запобігти можливим проявам суспільного невдоволення.

Таким чином, можна зробити висновок, що робота з інформацією регіональних інтернет-ресурсів національного інтернет-простору є важливою складовою аналітичної діяльності співробітників інформаційно-аналітичних підрозділів бібліотек, сприяє більш широкому наповненню тематичних баз даних, наближаючи користувачів до територіально віддаленої інформації, кардинально розширюючи їхні можливості викори-

стання всіх представлених у мережі джерел, задовольняючи інформаційні потреби своїх читачів.

Список використаних джерел

1. *Марушкіна І.* Регіональні ЗМІ в епоху нових медіа [Електронний ресурс] / І. Марушкіна // MYMEDIA : веб-сайт. – Режим доступу: http://www.mymedia.org.ua/articles/localmedia/reg_onaln_zm_v_epohu_novih_med_a.html. – Назва з екрана.

2. *Терещенко І.* Регіональні ЗМІ: проблеми та перспективи / І. Терещенко // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – К., 2010. – Вип. 27. – С. 174–180.

3. *Левченко А.* Роль регіональних ЗМІ у соціокультурній, економічній та політичній системах суспільства [Електронний ресурс] / А. Левченко // Ін-т журналістики. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1381>. – Назва з екрана.

4. *Покровська Г.* Форми і методи введення в суспільний обіг наукових знань інформаційно-аналітичними структурами бібліотек / Г. Покровська // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – К., 2009. – Вип. 25. – С. 137–145.

5. РІА «Новости» представило исследование тенденций новостных СМИ [Электронный ресурс] // РІА «Новости» Украина : веб-сайт. – Режим доступа: <http://rian.com.ua/analytics/20130326/337173848.html>. – Загл. с екрана.

6. 62 % українських підприємств мають сайти [Электронный ресурс] // Левый берег : веб-сайт. – Режим доступа: http://society.lb.ua/life/2013/11/14/241046_62_ukrainskih_predpriyatij_imeyut.html. – Загл. с екрана.

7. Инвесторы все чаще вкладываются в региональные СМИ [Электронный ресурс] // РБК : веб-сайт. – Режим доступа: <http://top.rbc.ru/economics/02/09/2013/874367.shtml>. – Загл. с екрана.

8. Прозрачность президентских выборов и роль местных СМИ в этом процессе [Электронный ресурс] // Дорожная газета : веб-сайт. – Режим доступа: <http://roadnews.wordpress.com/2014/04/27/прозрачность-президентских-выборов>. – Загл. с екрана.

9. Сайт Вінницької міської ради визнано найкращим в Україні [Електронний ресурс] // Вінницький бізнес-портал. – Режим доступу:

<http://vinbazar.com/hi-tech/news/sait-vinnitskoyi-miskoyi-radi-viznana-naikrashchim-v-ukrayini>. – Назва з екрана.

10. Єременко С. Регіональні медіа в березні джинсували щодо тем анексії Криму та сепаратизму в східних областях [Електронний ресурс] / С. Єременко // Mediasapiens : веб-сайт. – 2014. – 22.04. – Режим доступу: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/29851>. – Назва з екрана.

11. Регіональні медіа – за Єдину країну [Електронний ресурс] // Асоціація «Незалежні регіональні видавці України». – Режим доступу: <http://www.airpu.org/index.php/news/144-rehionalni-media-za-yedynu-krainu>. – Назва з екрана.

Стаття надійшла до редакції 01.07.2014.

Galina Pokrovska,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

REGIONAL INTERNET RESOURCES AS A CONSTITUENT PART OF A DATA BASES FOR LIBRARIAN ANALYTICAL RESEARCH

The article is devoted to the problem of a role of the use of regional Internet resources of Ukraine by the informational units of libraries for the analytical research while creating topical data bases.

Keywords: regional Internet resources, data base, analytical research.

Галина Покровская,

гл. библиограф отдела технологий электронной обработки информации НЮБ Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского

РЕГИОНАЛЬНЫЕ ИНТЕРНЕТ-РЕСУРСЫ КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ БАЗЫ БОБЛИОТЕЧНОГО АНАЛИТИЧЕСКОГО ИССЛЕДОВАНИЯ

Статья посвящена значению использования региональных интернет-ресурсов Украины информационными подразделениями библиотек при создании тематических информационных баз для аналитического исследования.

Ключевые слова: региональные интернет-ресурсы, база данных, аналитическое исследование.